

ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНОГО МАНІПУЛЮВАННЯ У ВИБОРЧИЙ ПЕРІОД

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Стаття присвячена дослідженню особливостей політичного маніпулювання у виборчий період. Актуальність дослідження полягає в тому, що використання маніпулятивних технологій необхідно вивчати щоб запобігти негативному впливу на свідомість населення.

Ключові слова: маніпуляція, маніпулятивні технології, виборчі процеси, політичне маніпулювання.

Abstract

The article is devoted to the study of the peculiarities of political manipulation in the election period. The relevance of the study is that the use of manipulative technologies must be studied to prevent negative effects on public consciousness.

Keywords: manipulation, manipulative technologies, election processes, political manipulation.

Вступ

Сьогодні вивчення особливостей проведення маніпулювання, яке пов'язане з проведенням політичних виборів є нагальним питанням. Оскільки саме в українському суспільстві існує таке поняття як «брак довіри» саме до влади, то на перше місце у виборчих технологіях виходять технології маніпулювання свідомістю. Так як політичні сили намагаються здобувати довіру населення демократичним шляхом, а демократія передбачає використання нових виборчих технологій, і їх глибоке вивчення неможливо, не розглядаючи політичних маніпуляцій як невід'ємну частину виборчих технологій.

Основна частина

Політичне маніпулювання – приховане управління політичною свідомістю та поведінкою людей з метою примушування їх діяти/не діяти всупереч власним інтересам. В основі будь – якого маніпулювання лежать неправда й обман, причому заради власної користі. Саме тому, в політиці маніпулювання має низку переваг порівняно з економічними чи силовими методами панування, як спосіб соціального управління [1].

Система маніпулювання свідомістю впливає зазвичай впливає негативно, адже охоплює велику кількість людей, і як наслідок відбувається перекручення світогляду, що і є загрозою суспільній безпеці.

Досліджуючи використання технік маніпулювання в політичному процесі, слід зазначити, що практично всі виборчі прийоми, які використовуються на виборах, чисті чи брудні, містять елементи маніпуляції та впливають на поінформованість виборців та подальші їх рішення. Оскільки маніпулятивний елемент у виборчих технологіях зарекомендував себе досить ефективно, то виник цілий напрям технологій, які за допомогою певних механізмів, здебільшого ідеологічних, дозволяють управляти свідомістю людей. Маніпуляцією вважається взаємодія між особами, в якій один учасник змушує інших діяти в його інтересах і відповідно до його процедур, щоб інші не визнавали впливу і не бунтували [2].

З цих визначень випливає суть самої маніпуляції, яка проявляється у психологічному, а не у фізичному впливові. Тому в загальному розумінні маніпуляцією може бути прихована дія, факт якої не повинен бути помітним об'єкту маніпуляції.

Особливостями політичного маніпулювання у виборчих кампаніях в Україні є: здійснення контролю правлячою групою над основними інформаційними потоками, систематичне використання держа-

вного апарату, навіювання міфів, підтасування фактів, показ на телебаченні політиків у незручних становищах. ЗМІ використовують наступні прийоми маніпулювання: ефект бумеранга, ефект ореола, ефект присутності, інформаційна блокада, відволікання уваги, емоційний резонанс.

Як зауважує Г. Кіссінджер, якщо сучасна людина більше не вірить в натуральну магію, то вона, без сумніву, сповідує певний сорт «магії соціальної». Нові політичні міфи створюються відповідно до соціальної психології людей та мети, яку бажають досягти маніпулятори [3].

В умовах ж сучасного суспільства боротьба постійно триває і ведеться в інформаційній сфері. Інформаційне поле потрібно не лише для завойовування, але й для утримування прихильності громадян. Адже якщо політичні технології ефективно використовуватимуться протягом усього часу, то не доведеться витратити великий ресурс на перемогу у наступній виборчій кампанії.

Висновки

Отже, дослідивши питання політичного маніпулювання у виборчій період, можна зробити висновки, що маніпулятивні технології найбільше застосовуються у міжвиборчій період. У сучасному демократичному світі неможливо обійтись без виборів, а тому й знайдуться ті, хто захоче проводити політичне маніпулювання громадянською думкою.

Політичне маніпулювання відбувається різними методами, починаючи від використання державного апарату у проведенні виборчих кампаній до поширення міфів та неправди, з метою певної власної вигоди з цього. Найгіршим є те, що найближчим часом наслідком поширення політичного маніпулювання вибори будуть проводитись не демократичним шляхом, а за допомогою технологій, які маніпулюють громадянською думкою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Денисюк С. Г. «Комунікологія»: навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2015. - 52 с.
2. Ідрісов Б. Електоральна культура населення України в умовах трансформації суспільства: автореф. дис. ... канд. соціол. наук: 22.00.04. Київ, 2006. 21 с.
3. Нальотов А. Виборчі технології як чинник впливу на масову свідомість. Політичний менеджмент. 2007. № 5. 129 с.

Слюсар Дмитро Юрійович — студент групи 1KITS-206, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: dima.slyusar.2003@gmail.com

Науковий керівник: **Корнієнко Валерій Олександрович** – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри соціально-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: valkorney1958@gmail.com

Slyusar Dmytro Yuriyovych - student of group 1KITS-20b, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: dima.slyusar.2003@gmail.com

Supervisor: Korniyenko Valeriy Oleksandrovych - doctor of political sciences, professor, head of the department of socio-political sciences, Vinnytsia National Technical University, city of Vinnytsia. Vinnytsia, e-mail: valkorney1958@gmail.com